

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

28 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

Poloboc Sergiu XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în
XXXXX.

Termenul de examinare:
prima instanță: 19.08.2014 – 31.03.2016
instanța de apel: 21.04.2016 – 02.04.2019
instanța de recurs ordinar: 22.07.2019 – 28.05.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Slobozia din 31 martie 2016, Poloboc Sergiu a fost achitat pe capetele de acuzare privind sustragerea prin înșelăciune de la Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Poloboc Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 550 (cinci sute cincizeci) de unități convenționale, ceea ce constituie suma de 11 000 (unsprezece mii) de lei, cu privarea de dreptul de a practica activitate de gestionare a bunurilor materiale și mijloacelor bănești pe un termen de 3 (trei) ani; și

- art. 320 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 (două sute) de unități convenționale, ceea ce constituie suma de 4 000 (patru mii) de lei.

În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, lui Poloboc Sergiu i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 600 (șase sute) de unități convenționale, ceea ce constituie suma de 12 000 (douăsprezece mii) de lei, cu privarea de dreptul de a practica activitate de gestionare a bunurilor materiale și mijloacelor bănești pe un termen de 3 (trei) ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că prin rechizitoriul din 15 august 2014, Poloboc Sergiu a fost învinuit de faptul că: în anul 2008, s-a înțeles cu Gandrabur Constantin XXXXX să facă o afacere pentru a presta servicii de taximetrie. În acea perioadă Poloboc Sergiu avea deschisă o firmă ce presta servicii de taximetrie pe teritoriul r-nului Ștefan Vodă și s-a înțeles cu Gandrabur Constantin ca ultimul să dea în posesie un automobil, asumându-și răspunderea de a achita lunar lui Gandrabur Constantin suma de 3 000 de lei, știind cu certitudine că nu va respecta răspunderea asumată. Ultimul fiind de acord cu propunerea lui Poloboc Sergiu, a procurat în leasing un automobil de model VAZ 21114 pe numele său, pentru care din start a achitat suma de 40 000 de lei. Automobilul procurat Gandrabur Constantin l-a transmis lui Poloboc Sergiu, unde a lucrat la ultimul în firmă până în anul 2011. Este de menționat că la procurarea acestui automobil, Gandrabur Constantin s-a înțeles cu Poloboc Sergiu că prima rată de leasing o achită el, iar taxa lunară s-a obligat să o achite Poloboc Sergiu. Însă ultimul nu a achitat taxa lunară. Astfel, Gandrabur Constantin a fost nevoit să achite personal costul automobilului sus-indicat, și anume suma bănească de 50 000 de lei.

La 04 septembrie 2009, Poloboc Sergiu a eliberat o recipisă lui Gandrabur Constantin, prin care s-a obligat să-i achite ultimului suma bănească de 70 000 de lei pentru automobilul sus-indicat până la data de 01 ianuarie 2010, după care automobilul va trece în proprietatea lui, însă până în prezent, Poloboc Sergiu nu și-a onorat obligațiile.

Astfel, Poloboc Sergiu este învinuit de faptul că ilegal a însușit suma bănească de 50 000 de lei de la Gandrabur Constantin, pricinuindu-i un prejudiciu material considerabil ultimului.

Tot Poloboc Sergiu este învinuit de faptul că la 19 august 2008, a împrumutat de la Lungu Petru XXXXX suma de bani de 101 500 de lei, știind cu certitudine faptul că nu va putea să restituie suma bănească împrumutată sus-indicată. Pe faptul dat s-a întocmit contractul de împrumut înregistrat sub nr. 5433 din 19 august 2008, în care este menționat faptul că suma de bani de 101 500 de lei este împrumutată pe un termen de 2 luni, adică până la data de 19 octombrie 2008. Pentru fiecare zi de întârziere Poloboc Sergiu urmează să achite 0,2 % pentru fiecare zi benevol până la data de 20 a fiecărei luni. În caz de întârziere a achitării penalității, Poloboc Sergiu urmează să achite în loc de 0,2% o sumă majorată de 0,33%.

După expirarea termenului de 2 luni, Lungu Petru i-a telefonat lui Poloboc Sergiu și l-a întrebat când va întoarce banii, la ce ultimul promitea că în timpul apropiat va restitui datoria. În primele 2 luni Poloboc Sergiu i-a achitat lui Lungu Petru câte ceva pe porțiuni, și anume aproximativ 2 000 de lei. În prezent suma datoriei lui Poloboc Sergiu față de Lungu Petru constituie 101 500 de lei, care pentru ultimul este considerabilă.

Tot Poloboc Sergiu este învinuit de faptul că la 05 septembrie 2012, în timp ce se afla în centrul or. Ștefan Vodă, s-a apropiat de Procopenco Mihail XXXXX, pe care l-a rugat să-i împrumute suma bănească de 200 de euro, știind

cu certitudine faptul că nu va putea să restituie suma bănească împrumutată, motivând că are de făcut urgent o afacere și necesită de a-i fi împrumutată suma sus-indicată, la ce ultimul a fost de acord. Pe faptul împrumutului dat, Poloboc Sergiu i-a eliberat lui Procopenco Mihail o recipisă, prin care a confirmat că a împrumutat de la ultimul suma de bani de 200 de euro, echivalentă a 3 136 de lei. La expirarea termenului de restituire a banilor, Poloboc Sergiu nu avea de gând să-i restituie banii. Pe cazul dat Procopenco Mihail s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată cu privire la restituirea datoriei.

Conform hotărârii Judecătorei Ștefan Vodă din 25 decembrie 2012, instanța de judecată a hotărât de a încasa de la Poloboc Sergiu, în folosul lui Procopenco Mihail, împrumutul bănesc în sumă de 200 de euro sau echivalentul în lei, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

Deci, Poloboc Sergiu a însușit ilegal de la Procopenco Mihail suma bănească de 3 136 de lei, cauzându-i un prejudiciu material considerabil părții vătămate.

În continuare, prima instanță a constatat, în fapt, că Poloboc Sergiu, la 20 ianuarie 2010, a împrumutat de la Ticuș Serghei XXXXX suma de bani de 2 800 de euro, cu o dobândă de 5% lunar pe un termen de 6 luni, știind cu certitudine faptul că nu va putea să restituie suma bănească împrumutată. Pe faptul dat Poloboc Sergiu a eliberat o recipisă lui Ticuș Serghei, însă după ce a expirat termenul stabilit în recipisă, acesta nu a restituit suma sus-indicată. Conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua încheierii contractului, echivalentul în lei a 2 800 era de 49 392 de lei.

Pe cazul dat Ticuș Serghei s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată cu privire la restituirea datoriei. Conform hotărârii Judecătorei Ștefan Vodă din 31 ianuarie 2012, instanța a hotărât de a încasa de la Poloboc Sergiu, în folosul lui Ticuș Serghei, împrumutul bănesc în sumă de 2 800 de euro și suma dobânzii de 2 940 de euro sau echivalentul în lei, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei. La cerințele lui Ticuș Serghei de a-i restitui suma de bani, Poloboc Sergiu invocă diferite motive, asigurându-l că în timpul apropiat va face rost de bani și se va achita cu primul.

Astfel prin acțiunile sale intenționate, Poloboc Sergiu a însușit ilegal de la Ticuș Serghei suma bănească de 49 392 de lei, cauzându-i un prejudiciu material considerabil ultimului.

Conform învinuirii înaintate, Poloboc Sergiu prin acțiunile sale intenționate a dobândit ilicit prin înșelăciune și abuz de încredere de la părțile vătămate suma bănească de 204 028 de lei.

Acuzarea a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari*”.

Iar prima instanță, care a considerat că acțiunile inculpatului ce țin de episoadele cu Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, a încadrat acțiunile inculpatului

ce țin de episodul cu Ticuș Serghei (suma prejudiciului 49 392 lei) în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

Totodată, prima instanță a constatat, în fapt, că Poloboc Sergiu, prin hotărârea Judecătorei Ștefan Vodă din 28 februarie 2012, a fost obligat să restituie în beneficiul lui Verebcean Alexandru XXXXX suma bănească de 28 300 de lei și 75 de euro sau echivalentul acestora în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua executării hotărârii și cheltuielile de 300 de lei. Ca rezultat al emiterii hotărârii Judecătorei Ștefan Vodă, la 28 februarie 2012, a fost eliberat titlul executoriu pe cauza civilă nr. 2-132/2012 și ulterior, la 26 martie 2012, de către executorul judecătoresc al Oficiului de Executare Ștefan Vodă, Ciobanu Eduard, a fost pornită procedura de executare.

Ca rezultat al neexecutării intenționate a titlului executoriu pe cauza civilă nr. 2-132/2012, la 27 iunie 2012, de către executorul judecătoresc Ciobanu Eduard a fost pornită o procedură contravențională în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional în privința lui Poloboc Sergiu.

La 10 iulie 2012, prin decizia Judecătorei Ștefan Vodă, Poloboc Sergiu a fost tras la răspundere contravențională în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional, căruia i s-a aplicat amenda în mărime de 50 de unități convenționale.

Poloboc Sergiu, cunoscând operativitatea legii, și anume că este obligat prin hotărârea Judecătorei Ștefan Vodă din 28 februarie 2012 să restituie datoria lui Verebcean Alexandru, intenționat nu a întreprins nici o măsură în vederea executării hotărârii Judecătorei Ștefan Vodă.

Necătând la măsurile întreprinse de către Oficiul de Executare, de a executa hotărârea Judecătorei Ștefan Vodă din 28 februarie 2012 și titlul executoriu, Poloboc Sergiu intenționat se eschivează de la executarea hotărârii instanței de judecată din 28 februarie 2012, prin care a fost obligat să restituie în beneficiul lui Verebcean Alexandru suma bănească de 28 300 de lei, 75 de euro și cheltuielile de judecată în sumă de 300 de lei.

Acuzarea a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*neexecutarea intenționată și eschivarea de la executarea hotărârii instanței de judecată*”.

Iar, prima instanță, considerând că indicele calificativ „*eschivarea de la executarea hotărârii instanței de judecată*” nu a fost probat, a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale*”.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care: inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, precum și

să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, iar în temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

3.1 În argumentarea apelului, a invocat că, acuizarea a prezentat suficiente probe care confirmă vinovăția inculpatului în baza art. 190 alin. (5) și 320 alin. (1) Cod penal.

A afirmat, cu referire la învinuirea adusă inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, că este greșită concluzia primei instanțe precum că între inculpat și Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail s-ar fi format relații civile, nefiind dovedit faptul că inculpatul cunoștea cu certitudine că nu va avea posibilitatea de a restitui sumele bănești acestor persoane.

A punctat că aprecierea primei instanțe în această privință contravine realității, fiindcă din declarațiile părților vătămate Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, cât și din declarațiile martorului Pădureț Alexandru, rezultă că inculpatul a întreprins toate acțiunile posibile pentru a obține încrederea părților vătămate, având ca scop însușirea mijloacelor bănești prin înșelăciune și abuz de încredere.

Mai mult, a relevat că prima instanță eronat a considerat a fi veridice declarațiile inculpatului precum că acesta, în vederea restituirii lui Lungu Petru a sumei de 101 500 de lei, i-ar fi acordat acestei părți vătămate mai multe servicii, transmițându-i și bani în numerar, deși aceste declarații nu au fost probate.

4. Inculpatul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, din motiv că fapta sa nu întrunește elementele infracțiunilor.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror și a fost admis din alte motive apelul declarat de inculpat.

A fost casată sentința în partea condamnării lui Poloboc Sergiu în baza art. 190 alin. (2) lit. c) și 320 alin. (1) Cod penal, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care:

A fost încetat procesul penal în privința lui Poloboc Sergiu, vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) și 320 alin. (1) Cod penal, din motivul expirării termenelor de prescripție de tragere la răspundere penală.

În rest, în partea achitării lui Poloboc Sergiu pe capetele de acuzare privind sustragerea prin înșelăciune de la Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, au fost menținute dispozițiile primei instanțe.

5.1 Pentru a pronunța decizia, instanța de apel a relevat că prima instanță corect a constatat faptele și circumstanțele cauzei, ajungând la concluzia privind nevinovăția inculpatului pe capetele de acuzare privind sustragerea prin înșelăciune de la Gandrabur Constantin, Lungu Petru și

Procopenco Mihail, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, precum și privind vinovăția inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. c) și 320 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că împrejurările ce determină necesitatea achitării inculpatului pe capetele de acuzare privind sustragerea prin înșelăciune de la Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail au fost constatate prin totalitatea de probe cercetate în ședința de judecată, acestea fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al veridicității, pertinentei, concludenței și utilității, iar al tuturor probelor în ansamblu – din punctul de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a relevat că în privința acestor capete de acuzare, inculpatul a dat declarații constante și consecutive, menținându-și poziția privind nerecunoașterea vinovăției de la faza urmăririi penale până la faza judecării cauzei în ordine de apel, iar versiunea sa nu a fost combătută de către partea acuzării în afara oricărui dubiu rezonabil.

Cu referire la declarațiile părților vătămate Gandrabur Constantin (f.d. 126-127, vol. II), Lungu Petru (f.d. 119, vol. II) și Procopenco Mihail (f.d. 111, vol. II), cât și la declarațiile martorului Pădureț Alexandru (f.d. 146-147, vol. II), date în ședința de judecată a primei instanțe, la care a făcut trimitere procurorul în susținerea poziției expuse în cererea de apel, probe ce au fost consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel și partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că prima instanță a analizat și a apreciat respectivele probe în baza tuturor criteriilor de admisibilitate, prin coroborare și raportare la prevederile legale și corect a ajuns la concluzia că acestea nu demonstrează vinovăția inculpatului, iar dezacordul subiectiv al procurorului asupra aprecierilor instanței de judecată nu reprezintă temei de casare a unei sentințe legale și întemeiate.

La fel, instanța de apel a precizat că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, acuzarea nu a prezentat probe noi, ce ar confirma cert vinovăția inculpatului pe capetele de acuzare privind sustragerea prin înșelăciune de la Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, limitându-se la invocarea probelor care au fost prezentate primei instanțe și au fost apreciate și analizate corespunzător, și anume la recipisa din 04 septembrie 2009 (f.d. 91, vol. I) și contractul de împrumut din 19 august 2008 (f.d. 152, vol. I), fiind doar audiate suplimentar părțile vătămate Gandrabur Constantin (f.d. 75-76, vol. III) și Lungu Petru (f.d. 77-78, vol. III), însă declarațiile date în instanța de apel nu au fost în măsură să răstoarne concluzia primei instanțe.

În această conjunctură, instanța de apel a notat că acuzarea a eșuat în a prezenta probe verosimile ce ar demonstra cu certitudine că inculpatul ar fi avut intenția dobândirii de la Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail a mijloacelor bănești prin înșelăciune, ceea ce fundamentează concluzia primei instanțe că pe capetele de acuzare privind

sustragerea de la respectivele părți vătămate, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În continuare, instanța de apel a relevat că vinovăția inculpatului ce ține de comiterea infracțiunii de escrocherie în raport cu Ticuș Serghei este dovedită pe deplin, în afara oricăror dubii rezonabile, printr-un sistem de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, inclusiv prin declarațiile părții vătămate Ticuș Serghei, date în ședința de judecată a primei instanțe (f.d. 110, vol. II) și în ședința de judecată a instanței de apel (f.d. 79-80, vol. III), cât și prin recipisa din 20 ianuarie 2010 (f.d. 131, vol. I).

În același timp, instanța de apel a observat că deși prima instanță corect a concluzionat că în raport cu Ticuș Serghei, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, având în vedere că din data de 17 august 2018, indicele calificativ de la lit. c) al art. 190 alin. (2) Cod penal – *„cu cauzarea de daune în proporții considerabile”* a fost abrogat, acțiunilor inculpatului urmează a le fi dată o nouă încadrare juridică, din motivul efectului retroactiv al legii penale.

La fel, instanța de apel a indicat că din data de 17 august 2018, dispoziția art. 190 alin. (1) Cod penal a fost modificată prin substituirea textului *„înșelăciune sau abuz de încredere”* cu textul *„inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”*, ceea ce duce la reîncadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 190 alin. (1) Cod penal în noua redacție și, consecvent, la casarea sentinței primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte.

În continuare, instanța de apel a arătat că vinovăția inculpatului în baza art. 320 alin. (1) Cod penal este dovedită pe deplin, în afara oricăror dubii rezonabile, printr-un sistem de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, și anume prin declarațiile părții vătămate Verebcean Alexandru, date în ședința de judecată a primei instanțe (f.d. 107, vol. II) și în ședința de judecată a instanței de apel (f.d. 74, vol. III), declarațiile martorului Ciobanu Eduard, date în ședința de judecată a primei instanțe (f.d. 108-109, vol. II), hotărârea Judecătorei Ștefan Vodă din 28 februarie 2012 (f.d. 47-48, vol. I), decizia Judecătorei Ștefan Vodă din 10 iulie 2012 (f.d. 49, vol. I) și recipisa din 15 decembrie 2012 (f.d. 65, vol. I).

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului ce țin de episodul infracțiunii de escrocherie în raport cu Ticuș Serghei și de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, considerând că sunt neveridice, fiind date cu scopul evitării răspunderii penale, or acestea se contrazic prin probele administrate în speță.

În ceea ce privește răspunderea penală a inculpatului în baza art. 190 alin. (1) și 320 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a remarcat prin prisma art. 16 Cod penal, că infracțiunile date se încadrează în categoria celor mai puțin grave și, respectiv, ușoare, iar în conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. a) și b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare; și 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia privind expirarea termenelor de prescripție de tragere la răspundere penală a inculpatului în baza art. 190 alin. (1) și 320 alin. (1) Cod penal și, respectiv, la admiterea din alte motive a apelului declarat de inculpat, casarea sentinței în partea condamnării inculpatului și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, de încetare a procesului penal în privința inculpatului, vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) și 320 alin. (1) Cod penal.

6. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar în termen de către **procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu**, acesta invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicitând casarea deciziei în partea achitării inculpatului pe capetele de acuzare ce țin de episoadele cu Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, precum și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

6.1 În argumentarea recursului, procurorul a specificat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

A declarat că instanța de apel nu a respectat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și anume nu a supus verificării probele prezentate în sprijinul acuzării, făcând trimitere în mod unilateral la argumentele apărării.

A afirmat că instanța de apel a ignorat motivele invocate în apelul acuzării și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în ansamblu dovedesc vinovăția inculpatului pe capetele de acuzare ce țin de episoadele cu Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail.

Astfel, a elucidat conținutul declarațiilor părților vătămate Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, al declarațiilor martorului Pădureț Alexandru și al recipisei din 04 septembrie 2009 și contractului de împrumut din 19 august 2008, indicând că instanța de apel nu a dat aprecierea cuvenită probelor nominalizate.

A mai subliniat că din declarațiile părților vătămate Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, cât și din declarațiile martorului Pădureț Alexandru, rezultă că inculpatul a întreprins toate acțiunile posibile pentru a obține încrederea părților vătămate, având ca scop însușirea mijloacelor bănești prin înșelăciune și abuz de încredere.

Mai mult, a relevat că instanța de apel, ca și prima instanță, eronat a considerat a fi veridice declarațiile inculpatului precum că acesta, în vederea restituirii lui Lungu Petru a sumei de 101 500 de lei, i-ar fi acordat acestei părți

vătămate mai multe servicii, transmițându-i și bani în numerar, deși aceste declarații nu au fost probate.

7. Partea vătămată Ticuș Serghei a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru admiterea acestuia.

8. Partea vătămată Gandrabur Constantin a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru respingerea acestuia și menținerea deciziei instanței de apel, precizând că inculpatul i-a restituit datoria și că nu are pretenții față de acesta.

9. Inculpatul a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru respingerea acestuia ca fiind inadmisibil și menținerea deciziei instanței de apel.

10. Judecând recursul declarat, pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi respins, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 424 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept procesual și/sau material.

Art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală stipulează că judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul penal lărgit menționează că soluția respectivă se adoptă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Colegiul penal lărgit observă că procurorul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume erorile de drept când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În această succesiune, în ceea ce vizează capetele de acuzare privind comiterea de către inculpat a infracțiunii de escrocherie în raport cu Gandrabur

Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, Colegiul penal lărgit notează că poziția acuzării, așa cum s-a manifestat în instanțele de fond, iar apoi a fost perpetuată la etapa recursului ordinar, se bazează pe aceea că au fost administrate suficiente probe care să confirme că inculpatul ar fi săvârșit infracțiunea de escrocherie în privința acestor părți vătămate, acționând prin înșelăciune și abuz de încredere.

Iar în particular, Colegiul penal lărgit atestă că, criticile recurentului în acest sens se referă la aceea că din declarațiile respectivelor părți vătămate, cât și din declarațiile martorului Pădureț Alexandru, rezultă că inculpatul a avut ca scop însușirea mijloacelor bănești prin înșelăciune și abuz de încredere, mai ales că ar fi neprobate declarațiile inculpatului precum că acesta, în vederea restituirii lui Lungu Petru a sumei de 101 500 de lei, i-ar fi acordat mai multe servicii, transmițându-i și bani în numerar.

În esență, recurentul consideră că instanța de apel, adoptând o soluție insuficient motivată, a repetat erorile admise de prima instanță ce țin de aprecierea probatoriului în baza căruia s-a ajuns la concluzia privind nevinovăția inculpatului pe capetele de acuzare menționate, considerente ce s-ar încadra în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume erorile de drept când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În această privință, raportând argumentele invocate la circumstanțele speței, Colegiul penal lărgit relevă că temeiul respectiv nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept.

Colegiul penal lărgit menționează că la această etapă de examinare a cauzei, instanța de recurs ordinar nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit nu examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea, în speță, a achitării inculpatului pe capetele de acuzare privind comiterea infracțiunii de escrocherie în raport cu Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că judecând apelurile declarate, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă, care este argumentată și corespunde cumulului de probe administrate și verificate nemijlocit în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, care au primit aprecierea corespunzătoare prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, instanțele de fond în mod întemeiat și corect ajungând la concluzia

că pe capetele de acuzare enunțate, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Or, în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Relevant în acest context este că hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În context, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel a oferit aprecierea cuvenită declarațiilor părților vătămate și ale martorilor, cât și probelor materiale din dosar la care face referire partea acuzării în recurs, ajungând la concluzia că acestea nu pot fi puse la baza recunoașterii vinovăției inculpatului.

La fel, Colegiul penal lărgit constată că în esență, argumentele recurentului sunt identice celor din cererea de apel a procurorului și ele au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o apreciere corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă inclusiv în prezenta decizie la pct. 5.1, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, cu mențiunea că reiterarea acesteia nu se mai impune având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, nu se identifică existența și a altor motive, care analizate din oficiu să ducă la casarea deciziei recurate.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră necesar să menționeze că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază. Scopul motivării este de a demonstra părților că au fost ascultate, contribuind astfel la o mai bună acceptare de către acestea a deciziei. În plus, îl obligă pe judecător să-și întemeieze motivarea pe argumente obiective și să prezerve drepturile apărării.

Chiar dacă o instanță nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos din 19 aprilie 1994, pct. 61), din hotărâre trebuie să rezulte cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, pct. 30). Instanțele naționale trebuie să indice suficient de clar motivele pe care se întemeiază, astfel încât justițiabilul să-și poată exercita în mod util dreptul de recurs de care dispune (Hadjianastassiou împotriva Greciei din 16 decembrie 1992, pct. 33).

Așadar, Colegiul penal lărgit evidențiază că instanța de apel s-a expus motivat și complet asupra tuturor argumentelor formulate în cererea de apel a acuzării, abordând problemele esențiale ale speței, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea justeții acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o

acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Cu titlu distinct, Colegiul penal lărgit ține să reitereze că prin rechizitoriul din 15 august 2014, acuzarea a încadrat acțiunile inculpatului în raport cu Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail conform indicilor calificativi: „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere în proporții deosebit de mari*”.

Prin intermediul înșelăciunii sau al abuzului de încredere făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei care, ca și cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndrituit a le lua. Totodată, se impune mențiunea că persoanele care intră în relații sociale cu privire la patrimoniu trebuie să manifeste un minim de promptitudine, pentru ca interesele lor patrimoniale să nu fie încălcate prin anumite manopere frauduloase. Or, nimeni nu poate fi tras la răspundere penală pentru simplul fapt al neexecutării obligațiilor civile.

Din această perspectivă, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerare două aspecte: 1) atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; și 2) prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

Astfel, instanța de apel a relevat că din conținutul declarațiilor părților vătămate Gandrabur Constantin, Lungu Petru și Procopenco Mihail, al declarațiilor martorului Pădureț Alexandru, cât și al probelor materiale, nu se desprinde nici o circumstanță care ar dovedi că inculpatul ar fi săvârșit anumite manopere frauduloase.

Or, în condițiile în care fiecare dintre aceste 3 părți vătămate a declarat că inculpatul a întreprins acțiuni concrete pentru a le restitui, cel puțin parțial, sumele bănești împrumutate, iar instanțele de fond au constatat că disponibilitatea făptuitorului de a-și executa angajamentele financiare s-a redus din motive obiective, și anume din cauza eșecului afacerii pe care o gestiona inculpatul, dar nu din cauza relei-credințe a acestuia, este suficient de motivată concluzia instanței de apel precum că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Aici, prezintă relevanță și faptul că partea vătămată Gandrabur Constantin a depus referință asupra recursului declarat de procuror, pledând pentru respingerea acestuia și menținerea deciziei instanței de apel, precizând că inculpatul i-a restituit datoria și că nu are pretenții față de acesta.

Totodată, Colegiul penal lărgit respinge argumentul recurentului precum că instanța de apel, ca și prima instanță, eronat a considerat a fi veridice declarațiile inculpatului precum că acesta, în vederea restituirii lui Lungu Petru a sumei de 101 500 de lei, i-a acordat acestei părți vătămate mai multe servicii, transmițându-i și bani în numerar, deși aceste declarații nu ar fi fost probate.

Or, partea vătămată Lungu Petru a confirmat în ședința de judecată cel puțin că inculpatul i-a întors o parte a acestei sume bănești și nu a negat că inculpatul i-ar fi prestat anumite servicii în contul stingerii datoriei.

Din considerentele expuse *supra*, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că în speță nu au fost stabilite erorile de drept invocate în recursul declarat de către procuror, urmând a fi respins ca inadmisibil, din motiv că este nefondat, decizia instanței de apel fiind legală, întemeiată și motivată.

11. În conformitate cu art. 434 și 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2019 în cauza penală în privința lui **Poloboc Sergiu XXXXX**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **24 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor